

Revisorerna i Storstockholms brandförvarsförbund

Till: Fullmäktige i respektive medlemskommun:

Danderyds kommun

Täby kommun

Lidingö stad

Vallentuna kommun

Solna stad

Vaxholms kommun

Stockholms stad

Värmdö kommun

Sundbybergs stad

Österåkers kommun

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Storstockholms brandförsvaret (organisationsnummer 222000 – 0356).

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsredovisning i kommunal verksamhet samt förbundsordningen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Under året har vi genomfört en fördjupad granskning rörande förbundets IT- och informationssäkerhet. Vår sammantagna bedömning är att förbundet inte fullt ut har säkerställt en tillräcklig intern kontroll med avseende på förbundets arbete med IT- och informationssäkerhet. Vår bedömning grundar sig på att ansvaret för informationssäkerhetsarbetet inte fullt ut är tydliggjort och att flera väsentliga policys och riktlinjer är under framtagande. Ett flertal åtgärder för att säkerställa en god intern kontroll har genomförts under året. Däremot saknas en regelbunden rapportering till direktionen rörande verksamhetens IT- och informationssäkerhet.

Vår bedömning är vidare att det föreligger osäkerheter i de externa underlag som ligger till grund för förbundets pensionsredovisning. Förbundet har under verksamhetsåret 2019 genomfört ett omfattande arbete för att säkerställa en ändamålsenlig pensionsredovisning men till en hög intern administrativ börda.

Vår granskning visar att årsredovisningen, i allt väsentligt, omfattar information i enlighet med den kommunala bokförings- och redovisningslagen samt god redovisningsredovisningssed.

 UGR

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Storstockholms brandförsvaret i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Det bör noteras att förbundet redovisar ett underskott enligt balanskravet men direktionen har uttryckt att särskilda skäl kommer anges för att inte återställa underskottet inom tre år.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig, med undantag för IT- och informationssäkerhet där revisionen lämnat rekommendationer för att stärka den interna kontrollen ytterligare.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt, i allt väsentligt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt för de enskilda ledamöterna i densamma.

Stockholm den 18 februari 2020

Leo Smidhammar

Håkan Söderberg

Göran Ringblom

Bo Klasmark

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

De sakkunnigas rapporter (nr 1-3)

Storstockholms brandförsvär

Granskning av årsbokslut och
årsredovisning 2019

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1. Granskningens omfattning rörande årsredovisning	3
2. Förbundets ledning och styrning	3
3. Väsentliga händelser under år 2019.....	4
4. Förbundets ekonomiska resultat och ställning	4
4.1. Förbundets resultat 2019	4
4.2. Balansräkning.....	5
4.3. Finansiell ställning.....	7
5. Förbundets årsredovisning.....	8
5.1. Förvaltningsberättelsen	8
5.2. Resultaträkning, balansräkning notförteckning	9
6. Administrativ intern kontroll.....	9
7. Bokslutsprocess 2019.....	10
8. Sammanfattande slutsatser av årets revision.....	10

1. Inledning

På uppdrag av Storstockholms brandförsvars förtroendevalda revisorer har EY granskat förbundets årsredovisning per 31 december 2019. Revisionen har utförts i enlighet med kommunallagen, kommunala redovisningslagen samt god revisionssed i Sverige.

Syftet med denna rapport är främst att ge förbundets förtroendevalda revisorer information om årsbokslutet 2019, samt att redovisa de väsentligaste noteringarna som framkommit vid granskningen av bokslutet och årsredovisningen. Alla belopp är angivna i miljoner kronor (mkr) om inte annat anges.

Under 2019 har revisorerna genomfört följande granskningar, vilka har avrapporterats i separata rapporter:

- Granskning av delårsbokslut
- Granskning av förbundets informationssäkerhet
- Granskning av årsbokslut och årsredovisning

Under året har revisionen genomfört möten med företrädare för förbundets ledning i syfte att informera oss om väsentliga händelser, transaktioner och beslut. Vidare har förbundets revisorer genomfört studiebesök vid brandstationen och räddningscentralen i Täby.

1.1. Granskningens omfattning rörande årsredovisning

Granskningen av årsredovisningen och bokslutet har inriktats mot väsentliga poster och avvikelser samt omfattar också bedömningar av förbundets ekonomiska ställning och utveckling. Granskningen av årsredovisningen har omfattat följande delar:

- ✓ Förvaltningsberättelse
- ✓ Resultaträkning
- ✓ Balansräkning
- ✓ Finansieringsanalys
- ✓ Notsammanställning

2. Förbundets ledning och styrning

Från och med 2013 övergick förbundet till att ledas av en direktion istället för ett förbundsfullmäktige och en förbundsstyrelse som tidigare. Direktionen har under året bestått av tretton ledamöter samt tolv ersättare som sammanträtt sex gånger under året. I samband med våra granskningar under året har vi tagit del av direktionsprotokoll samt övriga väsentliga styrdokument med avseende på år 2018. Det noteras att förbundet har haft en fastställd plan för intern kontroll som tillämpats under året, och som även revisionen följt upp.

3. Väsentliga händelser under år 2019

År 2019 är Storstockholms brandförsvares elfte verksamhetsår.

I årsredovisningen finns en redogörelse för viktiga ärenden och händelser som påverkat förbundets verksamhet under året. Statistik av olika slag presenteras på ett överskådligt och tydligt sätt.

4. Förbundets ekonomiska resultat och ställning

4.1. Förbundets resultat 2019

Nedanstående tabell sammanfattar förbundets resultat och utfall i jämförelse mot föregående år.

<i>Mkr</i>	<i>Utfall 2018</i>	<i>Budget 2019</i>	<i>Utfall 2019</i>
<i>Medlemsavgifter</i>	580,3	589,3	589,3
<i>Automatlarm inkl. abonnemang</i>	52,6	46,9	53,3
<i>Övriga intäkter</i>	45,6	38,1	40,3
<i>Finansiella Intäkter</i>	0,0	0,0	0,0
<i>Summa Intäkter</i>	678,5	674,3	682,9
<i>Personalkostnader</i>	471,0	480,4	489,7
<i>Hyreskostnader</i>	38,0	39,1	38,6
<i>Övriga kostnader</i>	121,9	119,3	120,5
<i>Avskrivningar</i>	17,0	19,1	19,1
<i>Finansiella kostnader</i>	15,9	17,1	14,8
<i>Summa kostnader</i>	663,8	675,0	682,7
<i>Resultat</i>	14,7	-0,7	0,2

Intäkter:

Förbundets verksamhetsintäkter för 2019 uppgår till 93,6 mkr och överstiger budget med 8,6 mkr. Ökningen kommer huvudsakligen av att intäkterna från automatlarm har ökat under 2019. Medlemsbidragen uppgick till 580,3 mkr, vilket är en ökning om 9 mkr jämfört med år 2018 och är i enlighet med gällande budget. I samband med granskningen noterar vi att förbundet inte fakturerar tilläggstjänster för 2019, vilket är enligt förväntan.

Kostnader:

Förbundets totala verksamhetskostnader överstiger budget med ca 7,7 mkr. De totala personalkostnaderna uppgår till 489,7 mkr och överstiger budget med 9,3 mkr. Avvikelsen från budgeten rörande personalkostnader förklaras huvudsakligen av ökade pensionskostnader, avseende den förmånsbestämda delen.

Övriga verksamhetskostnader uppgår till 159,1 mkr och överstiger budget med 0,7 mkr. Jämfört med föregående år har övriga verksamhetskostnader minskat med ca 0,8 mkr. Detta beror på att SSBF reglerat en del av den inbetalda

självkostnadshyran mot underhållsåtgärder som inte blivit utförda men som ingår i hyran.

Avskrivningskostnaderna för 2019 uppgår till 19,1 mkr, vilket är i nivå med vad som budgeterats. Ökningen jämfört med 2018 beror huvudsakligen på att förbundet anskaffat ett större antal fordon under 2019, där avskrivningar påbörjats.

Pensioner:

Årets pensionskostnader uppgår i bokslutet till 71,5 mkr (58,5).

I samband med vår granskning har vi noterat att aktualiseringsgraden rörande förbundets pensionsåtagande uppgår till 99 procent, enligt underlag från KPA. Detta borde indikera på en stabil utgångspunkt för beräkning av förbundets totala pensionsåtagande. Dock har förbundet själva, samt även vi i samband med revisionen, identifierat oklarheter i underlagen som genererats av KPA. Till viss del uppges detta bero på systembyte samt ändrade beräkningsrutiner inom KPA. Bland annat rör detta antaganden om ålder vid pensionering för räddningspersonal som omfattas av SAP-R.

Med anledning av detta har förbundets ekonomifunktion under året genomfört omfattande analyser av den beräkningsdata som kommer från KPA. Revisionen har tagit del av förbundets analyser samt även engagerat aktuariell expertkompetens för att rimlighetsbedöma förbundets totala pensionsåtagande. Sammantaget är det vår bedömning när det gäller pensionsredovisningen att förbundets åtgärder har inneburit att risken för felaktig pensionsredovisning har reducerats på ett acceptabelt sätt. Detta har dock inneburit en onödigt betungande administrativ hantering för förbundet.

Bedömning:

Vår bedömning är att det redovisade resultatet för år 2019, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av verksamheten för 2019.

Vid vår granskning har vi stickprovvis stämt av väsentliga intäkts- och kostnadsposter mot verifierande underlag samt utfört egna kontrollberäkningar. Balans- och resultaträkningar ger en, i allt väsentligt, rättvisande bild av förbundets ekonomiska ställning per den 31 december 2019.

Vidare är det vår bedömning att förbundet måste intensifiera kravställningen mot KPA avseende deras beräkning av det totala pensionsåtagandet. Revisionen har för avsikt att nogsamt följa upp detta under år 2020.

4.2. Balansräkning

Balansräkningen har granskats utifrån följsamhet till lag om kommunal bokföring och redovisning, gällande rekommendationer från rådet för kommunal redovisning samt i övrigt i enlighet med god redovisningssed. Avstämning har utförts av att balansposter överensstämmer mot verifierade bokslutsdokumentation och underliggande bilagor. Genom stickprov samt avstämning mot sidoordnade system har kontroll gjorts av att posterna värderats samt periodiserats på ett, i allt väsentligt, korrekt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Årets investeringar uppgår till 27,8 mkr (29,6 mkr), vilket understiger budget med ca 7 procent¹. Merparten av investeringarna är hänförliga till investeringar i nya höjdfordon, ledningsbilar samt räddningsfordon. Mindre investeringar har även gjorts i datautrustning samt i annan anläggningsutrustning.

Vi har granskat att redovisningen enligt huvudboken överensstämmer med förbundets anläggningsregister. Stickprovvis granskning har genomförts av periodens investeringar mot verifierande underlag och avskrivningar har stickprovvis kontrollberäknats. Granskningen som utförts med avseende på rörelse- och balansgillhet har inte föranlett några anmärkningar.

Övriga kortfristiga fordringar

Övriga kortfristiga fordringar utgörs av kundfordringar, interimfordringar, övriga kortfristiga fordringar samt kortfristiga placeringar. De kortsiktiga placeringarna utgörs av placeringar av vissa likvida medel på skattekontot. Detta i avvaktan på att upphandling och placeringsförvaltare är helt färdigställd. Anledningen till att man valt att placera på skattekontot istället för på banken är att man får en bättre avkastning där än på bankkontot i dagsläget. Under 2020 har förbundet för avsikt att placera likvida medel på ett mer strukturerat sätt, vilket revisionen har för avsikt att nogsamt följa upp.

Kassa och bank

Kassa och banktillgodohavanden uppgår till 319,9 mkr i vilket innebär en ökning mot föregående år. Ökningen förklaras av motsvarande minskning på skattekontot enligt ovan. Vi har stämt av redovisade saldon mot engagemangsbesked. Inga differenser har noterats. Det noteras dock att förbundet inte placerat tillgångar i enlighet med någon placeringspolicy eller motsvarande.

Avsättningar

Avsättningar utgörs i huvudsak av förbundets pensionsåtaganden. Vi har stämt av redovisade belopp mot beräkningsunderlag och prognos från KPA. Vi har i vår granskning noterat att KPA's underlag inte har hållit en ändamålsenlig kvalitet under året, vilket fått till följd att omotiverade svängningar i förbundets pensionsprognoser har förorsakat problem vad gäller kvalitetssäkring av pensionsavsättningar. Förbundets egna kompletterande kvalitetssäkring har granskats. Vår uppfattning är att de pensionsrelaterade avsättningar som redovisas i årsredovisningen är rimliga i allt väsentligt.

Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna uppgår till 258,6 mkr per 31 december och utgörs främst av leverantörsskulder, interimsskulder, övriga kortfristiga skulder samt semesterlöne- och övertidsskuld. Vi har genomfört avstämningar mellan huvudboken och verifierande underlag hämtade från förssystem till ekonomisystemet. Inga väsentliga avvikelser eller differenser har iakttagits. Dessa har totalt minskat med 19,7 mkr sedan december föregående år och beror främst på att leverantörsskulderna har ökat.

¹ Årets investeringsbudget uppgår till 29,95 mkr.

4.3. Finansiell ställning

Ett vedertaget nyckeltal för att bedöma det ekonomiska läget i en kommunal verksamhet är nettokostnader i relation till intäkter. Överstiger nyckeltalet 100 procent måste den löpande verksamheten täckas på annat sätt än genom verksamhetsintäkter, exempelvis genom ett finansiellt nettoöverskott eller försäljning av tillgångar. För år 2019 uppgår nettokostnadernas andel av intäkterna till 97,4 procent (94,7). Försämringen mot tidigare år indikerar att förbundet uppvisar en något sämre balans mellan bedriven verksamhet och finansiella ramar än vad som varit fallet tidigare. Detta med avseende på verksamhetsåret 2019.

Soliditet:

I nedanstående tabell redovisas några av de finansiella nyckeltal som förbundet själv använder i sin styrning och uppföljning av verksamheten. Soliditeten har stärkts något samt att kassalikviditeten ligger i nivå med tidigare år. Att självfinansieringsgraden sjunker något kan utgöra ett problem i ett längre perspektiv och bör följas upp kommande år.

Ekonomisk analys %	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Soliditet ¹⁾	17,8	17,7	16,8	15,6	11,7	10,8
Kassalikviditet ²⁾	268	261	269	278	269	255
Självfinansieringsgrad ³⁾	98	107	197	102	197	138

- 1) Eget kapital i förhållande till totalt kapital
- 2) Kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank/kortfristiga skulder
- 3) Justerat resultat (minus avskrivningar och jämförelsestörande poster) i förhållande till investeringsvolym

Investeringar:

(mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Fordon och materiel	24,9	22,3	25,5	26,4	23,2
Byggnader och anläggningar	1,9	1,0	0	0,1	0,6
IT	1,0	6,3	1,1	0,7	0
Summa investeringar	27,8	29,6	26,6	27,2	23,8

Årets investeringar uppgår till totalt till 27,8 mkr och avser i huvudsak räddningsfordon. Årets faktiska investeringar ligger därmed 2,1 mkr under årets investeringsbudget.

Vår granskning har omfattat avstämning av verifierande underlag. Inga avvikelser har identifierats.

5. Förbundets årsredovisning

Vi har granskat förbundets årsredovisning för verksamhetsåret 2019. I granskningen har vi beaktat att god redovisningssed för kommuner/kommunalförbund i allt väsentligt har efterföljts av förbundet. Årsredovisningen inleds med beskrivande avsnitt om förbundets verksamhet under året med inriktning på bland annat direktionens arbete. Därefter följer den förvaltningsberättelsen med beskrivningar av bland annat uppföljning av mål och uppdrag, miljöarbete, kompetensförsörjning, ekonomiska rapporter samt intern kontroll.

5.1. Förvaltningsberättelsen

I årsredovisningens förvaltningsberättelse redogör förbundet för den verksamhet som bedrivits under år 2019. Detta sker med utgångspunkt från de övergripande mål (uppdrag) som fastställts för verksamhetsåret 2019. Uppdragen bryts ner i delmål som analyseras och utvärderas på ett övergripande sätt. Nyckeltal och volymer presenteras. Det lagstadgade handlingsprogrammet, 2016-2019, utgör grunden för förbundets beskrivningar av måloppfyllelse.

Av förvaltningsberättelsen framgår förbundets egen analys rörande måloppfyllelsen rörande 2019. Förbundets bedömning är att måloppfyllelsen varit god för verksamhetsåret inom de flesta uppdragsområden. Redogörelse för respektive mål sker i tabellform, vilket bedöms ge en överskådlig, om än kortfattad, bild av verksamheten. I efterföljande avsnitt beskrivs förbundets investeringar, personalområdet etc.

Årsredovisningens avslutade avsnitt avser ekonomisk redovisning samt kortfattat arbetet med intern kontroll.

Enligt kommunallagen ska kommuner (och kommunala förbund) ha en ekonomi i balans varje år. Av den kommunala bokförings- och redovisningslagens 11 kapitel framgår att förvaltningsberättelsen ska omfatta en avstämning av det så kallade balanskravet. Redovisade negativa resultat måste återställas inom tre år. Av nedanstående tabell framgår förbundets balanskravsavstämningar för de fem senaste åren.

(mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Årets resultat enligt resultaträkningen	0,1	14,7	10,5	37,6	13,7	36,8
– Avgår: samtliga realisationsvinster	-1,8	-1,5	-1,3	-1,0	-1,4	0
Synnerliga skäl						
– Tillägg: förändring diskonteringsränta pensioner	0	0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	-1,7	13,2	9,2	36,6	12,3	36,8

Balanskravet skiljer sig åt mot redovisat resultat i form av att realisationsresultat och eventuella synnerliga skäl avräknas från det redovisade resultatet.

I efterföljande avsnitt av årsredovisningen analyseras det ekonomiska resultatet för året med beskrivningar av intäkter, kostnader, finansiella poster etc.

Vår övergripande bedömning:

Förvaltningsberättelsen bedöms ge en rättvisande bild av väsentliga händelser under verksamhetsåret 2019. Beskrivning och analys av måluppfyllelse bedömer vi vara tillräcklig. Analysen av årets resultat och ställning i förhållande till budget bedömer vi vara tillräcklig.

Vår bedömning är vidare att förbundets avstämning av balanskravet ligger i linje med kommunallagens krav och intentioner. Det bör noteras att förbundet redovisar ett underskott enligt balanskravet men direktionen har uttryckt att särskilda skäl kommer anges för att inte återställa underskottet inom tre år. Vår uppfattning är att det är en rimlig ståndpunkt med utgångspunkt från den verksamhet förbundet bedriver.

5.2. Resultaträkning, balansräkning notförteckning

Vi har granskat redovisade resultat- och balansräkningar, samt tillhörande notinformation och stämt av att dessa är i överensstämmelse med huvudboken enligt ekonomisystemet samt med verifierade underlag. Vår bedömning är att resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalys samt notinformation, i allt väsentligt, är uppställda i enlighet med den kommunala bokförings- och redovisningslagen samt ger en rättvisande bild per 31 december 2019.

Även i år noterar vi att förbundet har en betydande positiv likviditet. Med anledning av detta är det av väsentlighet att en finanspolicy eller placeringspolicy tillämpas av direktionen för att uppnå en effektiv och tydlig hantering av förbundets likviditet, över tid. Revisionen har för avsikt att särskilt följa upp detta under år 2020.

6. Administrativ intern kontroll

Vår granskning av förbundets administrativa interna kontroller har omfattat följande processer:

- ✓ Löneprocessen
- ✓ Hantering av leverantörsfakturor
- ✓ Ledningsnära kostnader

Vår övergripande bedömning är att förbundet fortsatt har en "tillräcklig" struktur för intern kontroll. För att stärka den interna kontrollen ytterligare rekommenderas förbundet att:

- ✓ SSBF bör implementera kontroll av logglistor för att säkerställa att ändringar som gjorts rörande leverantörsuppgifter är relevanta.

7. Bokslutsprocess 2019

Vår bedömning är att förbundets bokslutsdokumentation håller en tillräcklig kvalitet samt överlämnats i tid till revisionen. Detta med undantag för underlagen rörande förbundets pensionsåtagande som förbundet erhåller från den externa parten KPA.

8. Sammanfattande slutsatser av årets revision

Vid vår revision av förbundets årsredovisning har vi inte identifierat några väsentliga fel, som innebär att förbundets årsredovisning, i allt väsentligt, inte ger en rättvisande bild av resultat och ställning per den 31 december 2019 för Storstockholms brandförsvarsförbund.

Det är av väsentlig betydelse att förbundet hittar rutiner och former för att på ett kostnadseffektivt sätt säkerställa redovisningen av förbundets totala pensionsåtagande. De brister som revisionen noterat när det gäller kvalitetssäkrade underlag från extern part (KPA) behöver fortsätta hanteras på ett kraftfullt sätt.

En fördjupad granskning har genomförts rörande förbundets IT- och informationssäkerhet. Granskningen har avrapporterats i särskild rapport.

Stockholm den 18 februari 2020

Johan Perols
Certifierad kommunal revisor